

Hof Amsterdam, 27 juli 2006, Magis v Topside & Makro*Bombo**Rolo**Zanzibar**Tulip-collectie***AUTEURSRECHT****Bombo oorspronkelijk werk**

[Als uitgangspunt kan gelden dat de Bombo Stool, een eigen oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt](#)

Rolo geen inbreuk

- [Totaalindrukken stemmen onvoldoende overeen; hoewel aannemelijk is dat de vormgeving van de Rolo is geïnspireerd op de Bombo Stool en dat op de Bombo-stijl is voortgeborduurd, zijn er duidelijke verschillen aanwezig](#)

Waar het bij werken van toegepaste kunst als de onderhavige om gaat is, of de totaalindrukken van de wederzijdse objecten zodanig overeenstemmen dat van een inbreuk op het auteursrecht van Giovannoni kan worden gesproken. Het hof is, na waarneming van de onderwerpelijke modellen ter terechtzitting, met de voorzieningenrechter voorshands van oordeel dat een dergelijke overeenstemming zich hier niet voordoet. Hoewel aannemelijk is dat de vormgeving van de Rolo is geïnspireerd op de Bombo Stool en dat op de Bombo-stijl is voortgeborduurd, zijn er duidelijke

verschillen aanwezig: de voetsteun bij de Rolo is rond in plaats van ellipsvormig, aan de hendel voor de gaslift is een grote polyester knop bevestigd, en de zitting heeft een middelhoge rugleuning met open handgreep. Deze verschillen zijn in het oog springend en bepalen, in samenhang beschouwd, in belangrijke mate het (log-gere) totaalbeeld van het product. Dit brengt mee dat de totaalindrukken van de Bombo Stool enerzijds en de Rolo anderzijds zodanig onderling verschillend zijn, dat niet van inbreuk op auteursrecht kan worden gesproken. Hetzelfde geldt bij vergelijking van de Rolo met de Bombo Chair.

4.7. Hieraan doet niet af dat kennelijk met de Rolo, zoals gezegd, op de Bombo-stijl is voortgeborduurd. Magis en Giovannoni hebben in dat verband gewezen op in de Rolo herkenbaar terugkerende karakteristieke vormelementen van de Bombo Stool en de Bombo Chair, op grond waarvan zij de rolnummer 7/06 KG 7 totaalindrukken van de Bombo-modellen en de Rolo wel overeenstemmend achten. Zij benadrukken daarbij dat, het uiterlijk van de Bombo-collectie wordt gekenmerkt door de organische vormgeving, de taps toelopende poot, de vloeiende overgang van de poot in de zitting en van het zitvlak in de rugleuning, de combinatie van metaal en kunststof, de hendel voor de gaslift rechts onder de zitting en de metalen ring die de overgang tussen de zitting en de buisvormige poot markeert. Ook merken zij op dat het feit dat de rugleuning van de Rolo iets hoger is dan die van de Bombo Stool en iets lager dan die van de Bombo Chair er niet voor zorgt dat de totaalindruk van de Rolo in zijn geheel anders is dan die van "de Bombo modellen".

- [enkele stijlnavolging levert geen inbreuk op auteursrecht op indien het totaalbeeld van de Rolo voldoende afwijkt van de concrete vormgeving van de onderscheiden Bombo modellen](#)

Hierin kunnen Magis en Giovannoni niet worden gevolgd. Het gaat bij de door Magis en Giovannoni genoemde vormelementen voornamelijk om stijlkenmerken of kenmerken van functionele aard die tot op zekere hoogte ook tot uitdrukking komen in andere, deels oudere ontwerpen (partijen hebben over en weer onder meer verwezen naar het niet als inbreukmakend beschouwde barkrukmodel Zanzibar en stoelontwerpen voor de Tulip collectie van Eero Saarinen). Hoewel die stijlkenmerken bijdragen aan de originaliteit van de Bombo modellen levert de enkele stijlnavolging door Topside met haar model Rolo geen inbreuk op auteursrecht op indien het totaalbeeld van de Rolo voldoende afwijkt van de concrete vormgeving van de onderscheiden Bombo modellen, hetgeen naar het voorlopig oordeel van het hof hier het geval is. Door de Rolo te vergelijken met "de Bombo modellen II of met (in één adem genoemd) "de Bombo stool en de Bombo Chair", lijken Magis en Giovannoni te miskennen dat auteursrecht rust op concrete, oorspronkelijke werken en niet op een stijl als zodanig.

Vindplaatsen:

Hof Amsterdam, 27 juli 2006

(M. Coeterier, N. van Lingen en E.E. van Tuyll van Se-rooskerken-Röell)

GERECHTSHOF TE AMSTERDAM

VIERDE MEERVOUDIGE BURGERLIJKE KAMER
ARREST

in de zaak van:

1. de vennootschap naar Italiaans recht MAGIS S.R.L.,
gevestigd te Treviso (Italië),

2. [...] GIOVANNONI,
wonende te Milaan (Italië),
APPELLANTEN,

procureur: mr. A.C.L. Varossieau,
tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprake-
lijkheid TOPSIDE INTERNATIONAL B.V.,

gevestigd te Almere,
GEÏNTIMEERDE,

procureur: mr. I.M.C.A. Reinders Folmer,

2. de besloten vennootschap met beperkte aansprake-
lijkheid METRO CASH & CARRY NEDERLAND
B.V., gevestigd te Diemen,

GEÏNTIMEERDE,

procureur: mr. J.W. van Rijswijk.

1. Het geding in hoger beroep

Appellanten worden hierna aangeduid als Magis res-
pectievelijk Giovanni, geïntimeerden als Topside
respectievelijk Makro. Bij dagvaarding van 23 novem-
ber 2005 zijn Magis en Giovanni in hoger beroep
gekomen van het vonnis dat de voorzieningenrechter in
de rechtbank te Amsterdam in het kort geding tussen
partijen (Magis en Giovanni als eisers en Topside en
Makro als gedaagden) onder rolnummer 324614/KG
05-1775 P heeft gewezen en dat is uitgesproken op 27
oktober 2005. Magis en Giovanni hebben bij memo-
rie (waarin Makro per abuis is aangeduid als Metro
Cash & Carry International Holding B.V. in plaats van
Metro Cash & Carry Nederland B.V., hetgeen bij plei-
dooi is hersteld) acht grieven voorgesteld, bescheiden
in het geding gebracht en geconcludeerd dat het hof bij
arrest, uitvoerbaar bij voorraad, het vonnis waarvan be-
roep zal vernietigen en alsnog hun vorderingen zal
toewijzen, met veroordeling van Topside en Makro in
de kosten van het geding in beide instanties. Daarop
hebben Topside en Makro elk afzonderlijk bij memorie
geantwoord en de grieven bestreden. Topside heeft
daarbij nog een productie overgelegd. Beiden hebben
geconcludeerd tot bekrachtiging van het vonnis waar-
van beroep met veroordeling van Magis en Giovanni
in de kosten van het geding in hoger beroep. Partijen
hebben de zaak doen bepleiten op 7 juni 2006, Magis
en Giovanni door hun procureur, Topside door mr.
B.E. Jager, advocaat te Amersfoort en Makro door mr.
Th.C.J.A. van Engelen, advocaat te Utrecht, aan de
hand van door ieder van hen overgelegde pleitnotities.
Magis en Giovanni hebben bij die gelegenheid nog
verdere bescheiden in het geding gebracht. Tijdens de
pleidooien zijn een aantal meubelstukken (waaronder
de na te noemen Bombo Stool en de Rolo, in het vonnis
van de rechtbank opgenomen als respectievelijk afbeel-
dingen 1 en 3, alsmede de Bamba Chair) aan het hof
getoond. Ten slotte hebben partijen recht gevraagd op

de stukken van beide instanties, waarvan de inhoud als
hier ingevoegd wordt beschouwd.

2. Grieven

Voor de grieven verwijst het hof naar de memorie van
grieven.

3. Feiten

De voorzieningenrechter heeft in het bestreden vonnis
onder 1, a tot en met t, een aantal feiten tot uitgangs-
punt genomen. Daaromtrent bestaat tussen partijen
geen geschil zodat ook het hof van die feiten zal uit-
gaan.

4. Beoordeling

4.1. Magis is een Italiaanse fabrikant die designmeu-
bels fabriceert en wereldwijd verkoopt. Bij
licentieovereenkomst van 5 december 1996 heeft Magis
van Giovanni, een Italiaanse meubelontwerper, het
recht verworven op de productie en verkoop van onder
meer diens meubelcollectie "Bombo", bestaande uit
onder meer de Bombo Stool (een soort barkruk) en de
Bombo Chair. Kenmerken van deze meubels zijn het
gebruik van een combinatie van polypropyleen en rol-
nummer 7/06 KG aluminium voor de zittingen en
verchroomd staal voor de onderstellen.

4.2. Topside houdt zich sinds 1999 onder meer bezig
met het (doen) importeren, exporteren, distribueren,
produceren en verhandelen van (klein) meubelen.
Topside heeft op 11 februari 2004 in haar stand op de
Home & Interior voorjaarsbeurs te Nieuwegein een op
een model uit de Bombocollectie gelijkend meubelmo-
del aanwezig gehad, omschreven door de constaterende
deurwaarder als neen in hoogte verstelbare barkruk met
een ronde metalen voet en een kunststof kuip met een
metallic zwarte kleur, halverwege de poot van de kruk
bevindt zich een metalen voetsteun". Op 31 maart 2004
heeft Topside een onthoudingsverklaring ondertekend,
inhoudend dat zij inbreuk heeft gemaakt op de auteurs-
rechten van Magis en Giovanni op de modellen uit
de Bombocollectie en dat zij deze inbreuken zal staken
en gestaakt houden, up straffe van een boete van €
5.000,voor iedere overtreding. Op 21 juli 2004 heeft
Topside een nieuw ontwerp van een barkruk (de Rock)
aan Magis voorgelegd, waarop Magis heeft geantwoord
dat zij geen goedkeuring hieraan verleent en zich haar
rechten om hiertegen op te komen uitdrukkelijk voor-
behoudt.

4.3. Makro exploiteert zelfbedieningsgroothandels in
food en non food artikelen en handelt onder meer onder
de naam Makro Nederland/Zelfbedieningsgroothandel,
hier kortweg Makro. Bij brief van 8 juli 2005 hebben
Magis en Giovanni Makro gesommeerd tot staking
van inbreuk op hun auteursrechten. Makro heeft daarop
geantwoord dat de door haar verkochte barkruk (het
van Topside afkomstige model Rolo dat door Makro
werd aangeboden als "Winstpakker: Design barkruk n)
geen kopie is van de Bombo stool, dat ongeveer 390
exemplaren zijn verkocht, dat de barkruk op 11 juli
2005 uit de verkoop is genomen en dat zij de voorraad
inmiddels heeft geretourneerd. Bij brief van 1 augustus
2005 hebben Magis en Giovanni Topside gesom-
meerd de inbreuk op hun auteursrechten met het door
Makro aangeboden model te staken en een bedrag van

€1.950.000,- aan verbeurde boetes aan hen te voldoen. Topside heeft hierop geantwoord dat volgens haar van een auteursrechtelijke inbreuk en/of van ongeoorloofde nabootsing geen sprake is.

4.4. Bij de dit geding inleidende dagvaarding hebben Magis en Giovannoni gevorderd - kort weergegeven - dat Topside en Makro worden veroordeeld tot het staken en gestaakt houden van inbreuk op hun auteursrecht op de modellen van de Bombo-collectie, althans tot het staken en gestaakt houden van onrechtmatig handelen jegens hen te dier zake, met nevenvorderingen. De voorzieningenrechter heeft de gevraagde voorziening geweigerd. Tegen die beslissing en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen komen Magis en Giovannoni op in hoger beroep. Naar aanleiding van de grieven, die gezamenlijk kunnen worden behandeld, overweegt het hof als volgt.

4.5. Als uitgangspunt kan gelden dat, zoals de voorzieningenrechter heeft geoordeeld en in hoger beroep niet is bestreden, de Bombo Stool, waarvan de speciale vormgeving en in het oog springende kenmerken in het vonnis in rov. 8 zijn omschreven, een eigen oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt, zodat deze aangemerkt dient te worden als een werk in de zin van de Auteurswet 1912. Aangenomen kan worden dat Giovannoni de Bombo Stool eind 1996 heeft ontworpen. In dit geding gaat het om de vraag of de door Topside en Makro in het verkeer gebrachte "Rolo" auteursrechtelijk is aan te merken als een verveelvoudiging van het werk van Giovannoni. Anders dan met grief I wordt aangevoerd is bij die beoordeling niet van belang hoeveel exemplaren van de Bombo modellen wereldwijd zijn verkocht en of hun bekendheid bij het publiek door het televisieprogramma Idols is vergroot. Waar het bij werken van toegepaste kunst als de onderhavige om gaat is, of de totaalindrukken van de wederzijdse objecten zodanig overeenstemmen dat van een inbreuk op het auteursrecht van Giovannoni kan worden gesproken.

4.6. Het hof is, na waarneming van de onderwerpelijke modellen ter terechtzitting, met de voorzieningenrechter voorshands van oordeel dat een dergelijke overeenstemming zich hier niet voordoet. Hoewel aannemelijk is dat de vormgeving van de Rolo is geïnspireerd op de Bombo Stool en dat op de Bombo-stijl is voortgeborduurd, zijn er duidelijke verschillen aanwezig: de voetsteun bij de Rolo is rond in plaats van ellipsvormig, aan de hendel voor de gaslift is een grote polyester knop bevestigd, en de zitting heeft een middelhoge rugleuning met open handgreep. Deze verschillen zijn in het oog springend en bepalen, in samenhang beschouwd, in belangrijke mate het (loggere) totaalbeeld van het product. Dit brengt mee dat de totaalindrukken van de Bombo Stool enerzijds en de Rolo anderzijds zodanig onderling verschillend zijn, dat niet van inbreuk op auteursrecht kan worden gesproken. Hetzelfde geldt bij vergelijking van de Rolo met de Bombo Chair.

4.7. Hieraan doet niet af dat kennelijk met de Rolo, zoals gezegd, op de Bombo-stijl is voortgeborduurd. Magis en Giovannoni hebben in dat verband gewezen

op in de Rolo herkenbaar terugkerende karakteristieke vormelementen van de Bombo Stool en de Bombo Chair, op grond waarvan zij de rolnummer 7/06 KG 7 totaalindrukken van de Bombo-modellen en de Rolo wel overeenstemmend achten. Zij benadrukken daarbij dat, het uiterlijk van de Bombo-collectie wordt gekenmerkt door de organische vormgeving, de taps toelopende poot, de vloeiende overgang van de poot in de zitting en van het zitvlak in de rugleuning, de combinatie van metaal en kunststof, de hendel voor de gaslift rechts onder de zitting en de metalen ring die de overgang tussen de zitting en de buisvormige poot markeert. Ook merken zij op dat het feit dat de rugleuning van de Rolo iets hoger is dan die van de Bombo Stool en iets lager dan die van de Bombo Chair er niet voor zorgt dat de totaalindruk van de Rolo in zijn geheel anders is dan die van "de Bombo modellen".

4.8. Hierin kunnen Magis en Giovannoni niet worden gevolgd. Het gaat bij de door Magis en Giovannoni genoemde vormelementen voornamelijk om stijkenmerken of kenmerken van functionele aard die tot op zekere hoogte ook tot uitdrukking komen in andere, deels oudere ontwerpen (partijen hebben over en weer onder meer verwezen naar het niet als inbreukmakend beschouwde barkrukmodel Zanzibar en stoelontwerpen voor de Tulip collectie van Eero Saarinen). Hoewel die stijkenmerken bijdragen aan de originaliteit van de Bombo modellen levert de enkele stijlnavolging door Topside met haar model Rolo geen inbreuk op auteursrecht op indien het totaalbeeld van de Rolo voldoende afwijkt van de concrete vormgeving van de onderscheiden Bombo modellen, hetgeen naar het voorlopig oordeel van het hof hier het geval is. Door de Rolo te vergelijken met "de Bombo modellen II of met (in één adem genoemd) "de Bombo stoel en de Bombo Chair", lijken Magis en Giovannoni te miskennen dat auteursrecht rust op concrete, oorspronkelijke werken en niet op een stijl als zodanig.

4.9. De door Magis en Giovannoni in hoger beroep in het geding gebrachte deskundigenverklaring van prof. A.H. Marinissen geeft in dat opzicht geen nieuwe gezichtspunten en leidt niet tot een ander oordeel. Dat de verschillende Bombo modellen auteursrechtelijk beschermde werken zijn staat tussen partijen niet ter discussie. De door prof. Marinissen in een lijntekening (zie memorie van grieven par. 47) als "het meest opvallend" aangegeven vormovereenkomsten zijn de ronding naar buiten van het zitgedeelte, de ronding naar binnen van de overgang naar de buispoot en het slank conisch deel daaronder. Het hof acht deze overeenkomsten in stijl echter niet van dien aard dat hierdoor, gelet op de eerder genoemde verschillen in vormgeving, een met de afzonderlijke Bombo modellen overeenstemmend totaalbeeld is ontstaan.

4.10. Op het vooroverwogene stuiten alle grieven af. Gelet op deze uitkomst hebben Magis en Giovannoni geen belang bij afzonderlijke bespreking van grief II inzake de procesbevoegdheid van Magis als licentiehouder.

5. Slotsom

De grieven falen en het vonnis dient te worden bekrachtigd. Magis en Giovannoni zullen als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de kosten van het hoger beroep.

6. Beslissing

Het hof:

bekrachtigt het vonnis waarvan beroep;

verwijst Magis en Giovannoni in de kosten van het geding in hoger beroep, aan de zijde van Topside tot op heden begroot op €2.682,- aan salaris procureur en op €291,- aan verschotten en aan de zijde van Makro tot op heden begroot op €2.682,- aan salaris procureur en op €291,- aan verschotten;

verklaart deze veroordeling in de kosten uitvoerbaar bij voorraad.

Dit arrest is gewezen door mrs. M. Coeterier, N. van Lingen en E.E. van Tuyll van Serooskerken-Röell en in het openbaar uitgesproken door de rol raadsheer op 27 juli 2006.
